
Uchwały Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej

Palestra 4/2(26), 92-98

1960

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

NACZELNA RADA ADWOKACKA

Uchwały Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej

1. ODWOŁANIE ZE STANOWISKA KIEROWNIKA ZESPOŁU PRZED UPLÝWEM KADENCJI

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 13 listopada 1959 r.).

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy z odwołania adw. X od uchwały Rady Adwokackiej w A z dnia 6 czerwca 1959 r. w przedmiocie zatwierdzenia uchwały Zespołu Adwokackiego w B odwołującej adw. X ze stanowiska kierownika Zespołu,

postanowił:

zaskarżoną uchwałę Rady Adwokackiej w A uchylić i sprawę przekazać tejże Radzie do ponownego rozpoznania.

Uzasadnienie

Zespół Adwokacki w B na zebraniu w dniu 14 maja 1959 r. powziął większością 2/3 głosów uchwałę odwołującą dotychczasowego kierownika Zespołu adw. X. Przyczyną odwołania była krytyka postępowania jednego z członków Zespołu, któremu adw. X zarzucił nieterminowe wystawianie kwitów za należności pobrane od klientów oraz udzielanie substytucji kolegom z innego zespołu.

Od powyższej uchwały Zespołu odwołał się adw. X do Rady Adwokackiej w A, która uchwałą z dnia 6 czerwca 1959 r. odwołanie adw. X pozostawiła bez uwzględnienia, powołując się w uzasadnieniu na to, że uchwała Zespołu zapadła większością 2/3 głosów (§ 10 rozp. Min. Spraw. z dnia 31 marca 1958 r. — Dz. U. Nr 22, poz. 95).

Od tej uchwały odwołał się do Naczelnej Rady Adwokackiej adw. X, wnosząc o jej zmianę. W uzasadnieniu adw. X powołuje się na to, że przyczyną odwołania kierownika zespołu nie może być krytyka postępowania jednego z członków zespołu, bo taka krytyka należy do obowiązków kierownika.

Wydział Wykonawczy NRA zważył, co następuje:

Odwołanie kierownika zespołu przed upływem jego kadencji na mocy uchwały zespołu jest, jak wykazuje praktyka, zjawiskiem wyjątkowym. Toteż rady adwokackie powinny każde tego rodzaju wydarzenie badać ze szczególną wnikliwością nie tylko pod względem formalnym, ale i merytorycznym. Zmiana na stanowisku kierownika przed upływem kadencji nie z jego inicjatywy, lecz z inicjatywy zespołu, wskazuje bądź na takie przewiny kierownika, które uniemożliwiają mu dotrwanie do końca kadencji, bądź też na takie stosunki wewnętrzne lub takie

braki organizacyjne zespołu, które wymagają wkroczenia w te sprawy rady adwokackiej jako władzy nadzorczej.

W konkretnym wypadku Rada Adwokacka w A niesłusznie potraktowała sprawę wyłącznie z formalnego punktu widzenia. Z treści protokołu zebrania Zespołu Adwokackiego w B z dnia 14 maja 1959 r. wynika, że sprawa odwołania kierownika nie była przewidziana w porządku dziennym obrad, wynikła zaś w toku samego zebrania w następstwie dyskusji nad sprawozdaniem kierownika, w szczególności nad tą jego częścią, w której zwraca on uwagę na niewłaściwe postępowanie jednego z członków zespołu.

Z mocy § 14 ust. 3 rozp. Min. Spraw. z dnia 31 marca 1958 r. o zespołach adwokackich kierownik kieruje pracą zespołu; ponadto do obowiązków jego należy nadzór nad sposobem wykonywania zawodu przez członków zespołu, a tym samym również obowiązek wskazywania zainteresowanemu dostrzeżonych uchybień. Reakcja na krytykę w formie wywołania uchwały odwołującej kierownika ze stanowiska nie może być uznana za zjawisko zdrowe. Tolerowanie tego rodzaju praktyk musiałoby doprowadzić, zwłaszcza w mniejszych zespołach, do tego, że każdy kierownik korzystający z nadanych mu uprawnień byłby przez członków zespołu odwoływany jako niewygodny.

Przed ponownym rozpoznaniem sprawy Rada Adwokacka w A powinna zbadać w drodze lustracji zasadność zarzutów wysuniętych przez kierownika zespołu i zająć co do nich odpowiednie stanowisko.

2. RCZLICZENIE POMIĘDZY RADAMI ADWOKACKIMI Z TYTUŁU PONIESIONYCH KOSZTÓW W POSTĘPOWANIU DYSCYPLINARNYM

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 13 listopada 1959 r.).

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu pisma Rady Adwokackiej w Ł z dnia 7.X.1959 r. w sprawie sposobu rozliczeń pomiędzy radami adwokackimi z tytułu kosztów postępowania dyscyplinarnego w razie przekazania sprawy dyscyplinarnej do rozpoznania wojewódzkiej komisji dyscyplinarnej innej izby,

postanowił:

wyjaśnić, że w razie przekazania sprawy dyscyplinarnej do rozpoznania wojewódzkiej komisji dyscyplinarnej innej izby adwokackiej rada adwokacka obwinionego obowiązana jest zwrócić rzeczywiste koszty postępowania dyscyplinarnego radzie adwokackiej izby, której komisja dyscyplinarna orzekła w sprawie.

Uzasadnienie

Rada Adwokacka w Ł pismem z dnia 7 października 1959 r. wystąpiła do Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z wnioskiem o wyjaśnienie, czy koszty postępowania dyscyplinarnego w sprawach przekazanych do rozstrzygnięcia komisji dyscyplinarnej innej izby powinny być na zasadach wzajemności ponoszone przez izbę, której komisja dyscyplinarna orzekła w sprawie.

Natomiast Rada Adwokacka w Warszawie reprezentuje stanowisko, że rada adwokacka wydatkująca w zastępstwie rady obwinionego koszty postępowania

dyscyplinarnego ma prawo domagać się zwrotu kosztów, zwłaszcza że rada obwinionego koszty te w razie orzeczenia skazującego może wyegzekwować przy wykonaniu orzeczenia.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 marca 1959 r. o postępowaniu dyscyplinarnym w sprawach adwokatów (Dz. U. Nr 21, poz. 134) nie uregulowało sprawy rozliczeń pomiędzy radami adwokackimi z tytułu poniesionych kosztów w postępowaniu dyscyplinarnym. Paragraf 41 tego rozporządzenia ustala zasadę ogólną, że koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi w razie orzeczenia skazującego obwiniony, w pozostałych zaś wypadkach izba adwokacka.

Koszty postępowania są pokrywane bądź w formie opłaty zryczałtowanej, bądź też, jeżeli koszty poniesione w sprawie okażą się wyższe od opłaty zryczałtowanej, komisja ustala koszty w wysokości faktycznej. W konsekwencji rada adwokacka wykonująca orzeczenie skazujące, wydane przez komisję dyscyplinarną innej izby, zyskuje koszty, których nie poniosła. Względny prawidłowej gospodarki finansowej przemawiają za tym, aby koszty te były zwracane przynajmniej w wysokości, w jakiej je wyłożyła rada adwokacka innej izby. Bezzasadne byłoby również, żeby w razie orzeczenia uniewinniającego koszty obciążały izbę, której komisja dyscyplinarna orzekła w sprawie. Ponoszenie kosztów na zasadach wzajemności nie wydaje się słuszne, ponieważ jest możliwa duża niewspółmierność kosztów ponoszonych przez poszczególne rady adwokackie.

Podjmując niniejszą uchwałę w tym przedmiocie, Wydział Wykonawczy postanawia jednocześnie wystąpić z inicjatywą uregulowania definitywnego tej sprawy przez uzupełnienie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11.III.1959 r.

3. TWORZENIE TRZYOSOBOWYCH LUB CZTEROOSOBOWYCH ZESPOŁÓW ADWOKACKICH

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 4 grudnia 1959 r.).

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy z odwołania adwokatów X, Y i Z od uchwały Rady Adwokackiej w A z dnia 18 września 1959 r. odmawiającej zgody na utworzenie trzeciego zespołu adwokackiego w B,

postanowił:

odwołanie adwokatów X, Y i Z pozostawić bez uwzględnienia.

Uzasadnienie

Wymienieni trzej adwokaci wnieśli do Rady Adwokackiej w A prośbę o zezwolenie im w myśl § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31.III.1958 r. w sprawie zespołów adwokackich (Dz. U. Nr 22, poz. 95) na utworzenie w B Zespołu Adwokackiego Nr 3, który składałby się właśnie z powyższych trzech adwokatów.

Jako siedzibę zespołu wskazali budynek sądowy. Okazało się jednak, że lokalu na zespół w budynku sądowym nie mają, proszą więc o spowodowanie, ażeby

jeden z istniejących w B zespołów, które mieszczą się w budynku sądowym, odstąpił na projektowany Zespół Adwokacki Nr 3 jedno pomieszczenie.

Rada Adwokacka w A uchwałą z dnia 18.IX.1959 r. odmówiła zgody na utworzenie nowego zespołu adwokackiego w B, motywując to tym, że w B są już czynne dwa zespoły adwokackie, co wystarcza do zaspokajania potrzeb prawnych miejscowej ludności, dalej — że tworzenie zespołu trzyosobowego należy do wyjątków, wreszcie — że wnoszący powyższą prośbę adwokaci nie mają potrzebnego lokalu.

Od uchwały tej zainteresowani adwokaci wnieśli odwołanie, w którym podają, że B liczy około 80 tys. mieszkańców i dlatego w celu zapewnienia miejscowej ludności należytej pomocy prawnej potrzebne jest utworzenie trzeciego zespołu adwokackiego oraz że Naczelna Rada Adwokacka pismem z dnia 12.XI.1958 r. zleciła włączenie adwokata Y do zespołu adwokackiego. Ponadto odwołujący się podali siedzibę Zespołu: B, ul. S..., nr...

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej zważył, co następuje:

W myśl § 1 ust. 3 cyt. wyżej rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zespół powinien się składać co najmniej z pięciu członków i tylko w wypadkach uzasadnionych rada adwokacka może zezwolić na utworzenie zespołu składającego się co najmniej z trzech członków. Taki uzasadniony wypadek musi być traktowany jednocześnie z wypadkiem wyjątkowym, wypadek wyjątkowy zaś może zająć np. w niedużej miejscowości, gdzie w ogóle liczba adwokatów praktykujących nie osiąga liczby 5.

W B sytuacja przedstawia się inaczej i dlatego Rada Adwokacka w A słusznie uznała, że w miejscowości dużej nie zachodzi potrzeba tworzenia zespołów składających się z mniejszej liczby adwokatów, niż przewiduje to obowiązujący przepis prawny.

Okoliczność, że Naczelna Rada Adwokacka zleciła włączenie adw. Y do zespołu adwokackiego, nie oznacza, że w tym celu ma być utworzony nowy zespół, zwłaszcza nie odpowiadający warunkom ustawowym.

W tym stanie rzeczy Wydział Wykonawczy postanowił jak wyżej.

4. WARUNKOWE COFNIECIE ODWOŁANIA OD UCHWAŁY RADY ADWOKACKIEJ UWAŻA SIĘ ZA NIEBYŁE. USTAWA O USTROJU ADWOKATURY NIE PRZEWIDUJE MOŻNOŚCI SKŁADANIA ODWOŁANIA OD UCHWAŁY RADY ADWOKACKIEJ W RAZIE KWESTIONOWANIA JEDYNIIE UZASADNIENIA TEJ-ŻE UCHWAŁY. ADWOKAT MOŻE ODSTĄPIĆ OD ZAMIARU PRZENIESIENIA SIEDZIBY, DOPÓKI NIE ZOSTAŁA POWZIĘTA UCHWAŁA O SKREŚLENIU GO Z LISTY DOTYCHCZASOWEJ I UCHWAŁA O WPISANIU GO NA LISTĘ ADWOKATÓW TEJ IZBY, DO KTÓREJ PRZENOSI SIEDZIBĘ (art. 65 ust. 2 u.o. u.a.).

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 4 grudnia 1959 r.).

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy z odwołania adw. W. od uchwały Rady Adwokackiej w C z dnia 8 lutego 1959 r. w przedmiocie przeniesienia siedziby,

p o s t a n o w i ł :

odwołanie adw. W pozostawić bez uwzględnienia.

Z u z a s a d n i e n i a :

(...) Wydział Wykonawczy NRA zważył, co następuje:

1. Osoba wnosząca odwołanie do NRA może odwołanie cofnąć, lecz powinna to uczynić bezwarunkowo. Uwarunkowanie cofnięcia odwołania od podzielenia przez Wydział Wykonawczy przyjętej przez skarżącego interpretacji przepisów prawa i powziętych uprzednio uchwał jest niedopuszczalne, a tego rodzaju warunkowe cofnięcie odwołania uznać należy za niebyłe.

2. W myśl art. 25 u. o u.a. przysługuje odwołanie od uchwał rad adwokackich, przy czym uchwały dotyczące bezpośrednio poszczególnych osób powinny zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne.

W danym wypadku zaskarżona uchwała składa się z dwóch części: część pierwsza dotyczy uchyleneia uchwały z 22.II.1958 r. co do przeniesienia siedziby adw. W do C, część druga dotyczy skierowania sprawy adw. T do postępowania dyscyplinarnego.

Adwokat W wyraźnie stwierdza w swym odwołaniu, że nie kwestionuje pierwszej części uchwały, a z treści odwołania wynika jasno, że nie podważa również zasadności drugiej części, gdyż nie tylko nie uważa za niesłuszne skierowanie sprawy adw. T do postępowania dyscyplinarnego, lecz przeciwnie, uznaje postępowanie tego adwokata i cofnięcie przez niego zgody na przeniesienie siedziby za bezpodstawne, a więc kwalifikujące się do zbadania w trybie dochodzenia dyscyplinarnego.

W odwołaniu swym adw. W. polemizuje nie z sentencją uchwały Rady Adwokackiej w C, lecz z motywami tejże uchwały. Jednakże przepisy u. o u.a. nie przewidują możliwości składania odwołania w razie kwestionowania jedynie uzasadnienia uchwały. Dlatego odwołanie adw. W należało pozostawić bez uwzględnienia.

3. Rozpatrując sprawę w trybie art. 32 ust. 1 pkt 3 u.o u.a. Naczelna Rada Adwokacka stwierdza, że uchwała Rady Adwokackiej w C z dnia 8.II.1959 r. w części dotyczącej adw. T jest słuszna. W razie zgłoszenia przez adwokata wniosku o przeniesienie siedziby do innej izby adwokackiej i po powzięciu uchwał wyrażających na to zgodę przez obie zainteresowane rady adwokackie (art. 65 ust. 1 u. o u.a.) — adwokat może odstąpić od zamiaru przeniesienia siedziby, jeśli nie została jeszcze powzięta uchwała o skreśleniu go z listy dotychczasowej i uchwała o wpisaniu go na listę adwokatów izby, do której przenosi siedzibę (art. 65 ust. 2). Rada Adwokacka upoważniona jest zbadać przyczyny, które skłoniły do cofnięcia wniosku o zmianę siedziby, i na podstawie ich oceny może wyciągnąć w stosunku do adwokata z takiego postępowania konsekwencje dyscyplinarne. Natomiast z przepisu art. 65 u.o u.a. nie można wyprowadzić wniosku, że mimo cofnięcia podania o zmianę siedziby przez zainteresowanego adwokata rada adwokacka może nie przyjąć do wiadomości tego faktu i powziąć uchwałę o skreśleniu z listy adwokatów wbrew woli zainteresowanego.

5. PRZYSŁUGUJĄCE PREZESOM SĄDÓW WOJEWÓDZKICH PRAWO WGLĄDU DO AKT DYSCYPLINARNYCH W SPRAWACH ADWOKATÓW I JEGO ZAKRES. BRAK OBOWIĄZKU ZE STRONY RZECZNIKA DYSCYPLINARNEGO PRZESYŁANIA PREZESOWI SĄDU WOJEWÓDZKIEGO ODPISÓW POSTANOWIEŃ O ZANIECHANIU BĄDŹ UMORZENIU POSTĘPOWANIA DYSCYPLINARNEGO WSZCZĘTEGO NA SKUTEK ZAWIADOMIENIA OTRZYMANEGO OD TEGO PREZESA

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 18 grudnia 1959 r.).

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu pisma Rady Adwokackiej w S. z dnia 19 listopada 1959 r. o wyjaśnienie,

- 1) czy prezes sądu wojewódzkiego jest z mocy swego stanowiska reprezentantem Ministra Sprawiedliwości i czy bez delegacji na piśmie przysługuje mu prawo wglądu do akt dyscyplinarnych oraz prawo obecności na rozprawach dyscyplinarnych;
- 2) czy rzecznik dyscyplinarny rady adwokackiej obowiązany jest przysyłać prezesowi sądu wojewódzkiego odpisy postanowień o zaniechaniu lub umorzeniu postępowania dyscyplinarnego w sprawach, w których wszczęto postępowanie na skutek zawiadomienia otrzymanego od prezesa sądu wojewódzkiego lub na skutek zawiadomienia osoby pokrzywdzonej otrzymanego za pośrednictwem prezesa sądu wojewódzkiego,

postanowił:

wyjaśnić, co następuje:

ad. 1) Według § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11.III. 1959 r. o postępowaniu dyscyplinarnym w sprawach adwokatów (Dz. U. Nr 21, poz. 134) prawo wglądu do akt dyscyplinarnych i prawo obecności na rozprawach dyscyplinarnych przysługuje tylko Ministrowi Sprawiedliwości, który może te uprawnienia wykonywać osobiście lub przez osoby delegowane.

Użycie w § 4 ust. 2 rozp. określenia: „osoby delegowane w tym celu” przez Ministra Sprawiedliwości - nie nasuwa żadnych wątpliwości co do tego, że prezesowi sądu wojewódzkiego może przysługiwać prawo wglądu do akt dyscyplinarnych i prawo obecności na rozprawach dyscyplinarnych tylko wówczas, gdy został on w tym celu delegowany przez Ministra Sprawiedliwości. Uprawnienia te nie wiążą się ze stanowiskiem prezesa sądu wojewódzkiego, lecz jedynie z delegacją ze strony Ministra Sprawiedliwości. Jest to przejaw realizacji zwierzchniego nadzoru, jaki w myśl art. 5 ustawy o ustroju adwokatury sprawuje nad adwokaturą wyłącznie Minister Sprawiedliwości.

Żaden przepis prawny nie ustala formy wymaganej dla delegacji, o której mówi § 4 ust. 2 rozporządzenia. Dlatego też brak podstaw do tego, by delegacja nastąpiła na piśmie. Jakkolwiek udokumentowanie formy pisemnej jest niewątpliwie najczęściej stosowane w praktyce jako najbardziej celowe, to jednak nie można twierdzić, żeby ta forma delegacji była jedynie dopuszczalna. Szczególnie okoliczności mogą w konkretnej sytuacji wyjątkowo skłaniać do użycia także innej formy, np. telegramu lub telefonogramu.

Wzgląd na pożądaną poprawność wzajemnych stosunków pomiędzy organami adwokatury a organami sądownictwa wymaga, aby organa adwokatury unikały podawania w wątpliwość prawdziwości twierdzeń o delegowaniu przez Ministra Sprawiedliwości, jeżeli osoby delegowane powołują się na delegację udzieloną im w konkretnej sprawie w innej postaci niż na piśmie.

ad 2) Ministrowi Sprawiedliwości przysługują szczególne uprawnienia w zakresie uzyskania informacji o wynikach dochodzenia dyscyplinarnego, gdyż może on żądać takich informacji w każdej sprawie prowadzonej przez rzecznika (§ 14). Umorzenie dochodzenia wszczętego na polecenie Ministra Sprawiedliwości może nastąpić tylko za uprzednią jego zgodą (§ 16 ust. 2), przed sporządzeniem zaś aktu oskarżenia w sprawie, w której dochodzenie zostało wszczęte na polecenie Ministra Sprawiedliwości, rzecznik obowiązany jest zapoznać Ministra z wynikami dochodzenia (§ 18 ust. 2).

Są to uprawnienia, które przysługują wyłącznie Ministrowi Sprawiedliwości. Natomiast prezesowi sądu wojewódzkiego nie przysługują żadne uprawnienia w zakresie podjętego przez rzecznika dyscyplinarnego zaniechania lub umorzenia postępowania dyscyplinarnego w sprawach adwokatów. Według § 17 ust. 1 rozporządzenia rzecznik dyscyplinarny obowiązany jest doręczyć wypis postanowienia o zaniechaniu lub umorzeniu dochodzenia tylko obwinionemu i pokrzywdzonemu, a także prokuratorowi, jeżeli ten ostatni zastrzegł sobie zawiadomienie go o wynikach dochodzenia. Tego stanu prawnego nie zmienia okoliczność, że postępowanie dyscyplinarne zostało wszczęte na skutek zawiadomienia otrzymanego od prezesa sądu wojewódzkiego lub na skutek zawiadomienia osoby pokrzywdzonej otrzymanego za pośrednictwem prezesa sądu wojewódzkiego. Jeżeli zatem prezes sądu wojewódzkiego nie jest w sprawie osobiście pokrzywdzony, nie doręcza mu się wypisu postanowienia o zaniechaniu lub umorzeniu dochodzenia. Prezesowi sądu wojewódzkiego nie przysługuje również odwołanie od postanowienia rzecznika dyscyplinarnego w przedmiocie zaniechania lub umorzenia dochodzenia (§ 17 ust. 3).